

NIEUWJAARSWENS

Bij het begin van het nieuwe jaar wensen we elkaar het allerbeste toe. Een goede gezondheid, veel geluk op het persoonlijke en familiale ‘front’. En laat ons elkaar, en heel de wereld, ook maar een jaar van ‘vrede’ toewensen.

Jawel, vrede. Ooit klonk het als een cliché. Het was iets voor sentimentele kerstliedjes. Vrede voor jou, vrede in je gezin, vrede in je vriendenkring, vrede in ons land, vrede in Europa, vrede in de wereld. Vrede en democratie. In de voorbije decennia leek het allemaal zo vanzelfsprekend. Maar dit blijkt steeds minder zo te zijn. Er trekken zich donkere wolken samen boven onze tijd, en niemand die kan zeggen wat er overmorgen zal gebeuren. Onze samenleving is duidelijk op drift.

Leven in een cocon

De verdeeldheid neemt alsmaar toe. Niet alleen tussen politieke partijen. Zij gaat veel dieper. Ook vriendenkringen en zelfs families geraken verdeeld. Het wordt moeilijker om zich in eigen kennissenkring kwetsbaar op te stellen. Nieuwe scheidingslijnen lopen soms dwars door het gezin heen. Op vele familiefeesten – en niet alleen in de familie van Michael Van Peel – wordt er over bepaalde thema’s voorzichtig gezwegen. Deze broer of die schoonzus zou wel eens een woede-uitbarsting, of nog erger, kunnen krijgen.

Steeds minder slagen we erin om echt naar elkaar te luisteren, om ons open te stellen en samen geduldig te zoeken waar de bevrijdende waarheid ligt. Het is alsof groepen mensen in een cocon leven en daar niet meer uitraken. Ja, vele mensen sluiten zich op in de groep die hetzelfde denkt als zijzelf. Ze draaien steeds meer rondjes in het gesloten wereldje van het eigen grote gelijk. Polarisatie, zo noemen ze dat.

Polarisatie

Dit zijn de jaren van het *fake news*, van verruwing in de maatschappelijke omgang met elkaar, van toenemende angst, van ongecontroleerde woede en brutale agressie, lijfelijk of psychisch. En waar dat moet eindigen, is erg onduidelijk. Ik weet niet of u, beste lezer, daar ook wel eens bij stilstaat? Ik verheel niet dat ik mij daarover steeds meer zorgen maak. De verschuivingen gaan zo snel, de maatschappelijke tegenstellingen worden alsmaar scherper, de open dialoog tussen mensen steeds moeilijker, de uitdagingen in de wereld steeds gigantischer. En de vraag stelt zich bovendien of er wel een piloot in de cockpit van de samenleving zit. En wat ligt aan het eind van deze evolutie? Slaande ruzie, straatrellen, zware klimaatschokken, en misschien (burger-)oorlog? Ik hoop echt dat de geschiedenis mij grandioos ongelijk zal geven.

Positieve kracht

Het is een hachelijke zaak om in het publiek open te spreken over de diepste drijfveer van waaruit je leeft. Dat klinkt ook zo pedant. Het is alsof je daarmee je eigen ego verheerlijkt. En dat haat ik.

Maar anderzijds kan ik in het bestek van deze nieuwjaarswens niet anders. Bij het begin van dit nieuwe jaar wil ik jullie iets zeggen over de kracht die mij uittilt boven elke moedeloosheid of cynisme. Ook in de maatschappelijke sfeer van vandaag. Een positieve kracht die mijn leven richting en doel geeft, en die ik iedereen van harte toewens als nieuwjaarsgeschenk.

Wie mij van dichterbij kent, weet dat ik reeds heel wat stormen heb doorstaan. Daarin verschil ik overigens niet van andere mensen. Want iedereen draagt wel op zijn of haar manier een zware kassei mee in het rugzakje van zijn of haar leven. De vraag is dan: "Hoe ga je daarmee om?"

Bruggenhoofd

Wie of wat heeft mij gebracht tot waar ik nu sta? Het klinkt misschien wat banaal, maar ik heb er geen andere woorden voor. Doorheen moeilijke en soms pijnlijke jaren is het besef gegroeid dat ik er niet alleen voorsta. Er is een Iemand die ons door het leven draagt. Iemand die ons niet aan ons lot overlaat. Iemand die, naar de woorden van paus Franciscus, glimlachend en met veel sympathie op ons allemaal neerkijkt. Iemand die, naar de woorden van de evangelist Johannes, "de (negatieve krachten in de) wereld heeft overwonnen" (Johannes 16).

En dat besef is geen vluchtstrook om te schuilen voor het harde leven van vandaag. Het is geen opium dat de pijn moet verdoven, zoals Marx ooit heeft beweerd. Wel is het, als het ware, een bruggenhoofd in hoogst onveilig gebied. Van daaruit kan je het leven aan. Schep je moed voor de zorg voor je broeder in nood, en de zorg voor een betere wereld. Word je behoed voor moedeloosheid en zwart cynisme. Ook als alle wapens je uit de hand zijn geslagen. Ook als we hachelijke tijden beleven, zoals vandaag. Wat ons ook overkomt, hoe hopeloos de situatie ook kan lijken, het goede zal de overhand halen. Het leven overwint de dood. Ook al zie je er (nog) geen snars van. Maar als je jezelf aan dat besef kunt uitleveren, wordt je ziel tot in de kern onverwoestbaar. Dat is eigenlijk verrijzenis. Laten wij dat bij het nieuwe jaar, elkaar toewensen.

Gods glimlach

Ik wil eindigen met een strofe uit een heerlijk gedicht van de dichteres Jacqueline Van der Waels, kankerpatiënte, enkele maanden voor haar overlijden.

*Sinds ik het weet,
is God mij meer nabij.
En vaak, in d'ernst
van 't aardsche spel verloren,
zoo ernstig en zoo diep
als ooit te voren,
gevoel ik plots
Gods glimlach over mij.*

Hartelijke nieuwjaarswensen!

(Frans Van Looveren)